

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Duminica înainte de Ziua Crucii.

Cea mai sfântă dintre Icoane, Crucea sau Restignirea Domnului Nostru Isus Hristos, a fost închipuită în Legea Veche — prin șarpele de aramă, pe care Moise l'a ridicat în pustie — în vederea poporului Izrailtean.

Acel tainic șarpe închipuia pe Isus Hristos, restignit pe Cruce, cum îl închipuiesc și Crucile noastre, Răstignirile noastre. — Deosebirea este numai aceea, că Crucea, Restignirea este de fapt chipul lui Isus Hristos, pe când șarpele era numai o închipuire.

* * *

În Cartea Numerilor — în cap 21 cetim, că după ce a trimis Dumnezeu mai multe pedepse preste Jidovi, din nou s'au răzvrătit în pustie împotriva lui Moise și împotriva lui Dumnezeu. — Ca să-i pedepsească pentru neîntreruptele lor cârtiri, Dumnezeu a trimis împotriva lor o mulțime de șerpi, cari mușcându-i cu mușcări arzătoare ca focul, pricinuindu moarte în o mulțime de Jidovi păcătoși. — Umiliți prin aceasta nouă pedeapsă a lui Dumnezeu, s'au îndreptat către Moise și i-au zis: Păcătuit-am, că am grăit împotriva Domnului și împotriva ta, roagă-te lui Dumnezeu să depărteze dela noi șerpii. Și Moise s'a rugat pentru popor.

Iar Domnul îi zise: Fă un șarpe de aramă, și-l pune ca semn. — Ori care — mușcat de șerpi — se va uita la el, va avea viață. — A făcut dară Moise un șarpe de aramă, și l'a pus ca semn, și uitându-se la el cei ce erau mușcați, dobândeau sănătate.

* * *

Acest șarpe în alt loc din Sfânta Scriptură se numește: *semnul mântuirii*. Ca să ni se dea să înțelegem, că poporul se făcea sănătos, nu în puterea aceuia ce-l vedea, ci pentru *harul tău, Mântuitorul tuturor*, cum avem la Înțelepciunea lui Solomon 16. 6. 7.

Mântuitorul Isus mai limpede tâlcuiește taina acestui șarpe de aramă în Evangelia de astăzi, zicând: *Pe cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa se cade a se înălța Fiul omului: ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viață vecinică.*

Sunt limpezi aceste cuvinte: vederea șarpelui de aramă mântuia de moartea trupească, pe când credința în Isus Hristos restignit și închinarea la Crucea Sfântă, cinstirea Crucii Domnului — care este chipul lui Isus Hristos însuș, — ne mântuește de ranele păcatului și de moartea vecinică.

* * *

Cel mai sfânt dară dintre toate chipurile — este Restignirea, ori Crucea — fie făcută și numai din două lemne de-a curmezișul, care închipuiește și ne aduce aminte de Isus Hristos restignit și de taina Patimei Domnului Nostru Isus.

De acest chip se lapadă Pocăiții, ca de un lucru rău...! Oh ce rătăcire mare, ce orbie! Diavolul nu urește nimic mai tare decât Crucea Domnului, care este rana lor... Deci pe Pocăiți diavolul îi îndeamnă să se ferească de Cruce!!

De multe ori Dumnezeu — ca să îndemne tot mai tare pe creștini să cinstească acest chip preasfânt, a făcut să se arate Cruci minunate. — Așa a fost Crucea, ce s'a arătat pe ceriu lui Constantin cel Mare. Așa s'a arătat una — în 16 Decembre 1826 —

într'un sat din Franța, cu prilejul unei sfinte Misiuni populare, când se sfinția sau se binecuvântă o Cruce de pomenire a acelor zile sfinte de Misiuni — în un loc public. Preotul misionar predica în slobod — într'o piață mare, aproape de biserică. Erau vre-o trei mii de credincioși cari ascultau predica. Preotul grăia despre mărimile și biruințele Crucii Domnului, când iată că dintr'odată se arată în aer deasupra bisericii o Cruce mare și frumoasă, de o strălucire orbitoare, de o formă foarte minunată. — Înălțimea crucii era de vre-o 200 pași, lungimea brațelor de vre-o 140 pași, iar lățimea ei de vre-o 3—4 pași. — Nu se răzîmă din sus în jos pe acoperișul bisericii (perpendicular-vertical), ci se susținea în aer în stare orizontală. — Deodată apoi Crucea aceea minunată și strălucitoare se văzu micșorându-se, încet cu încetul se făcu tot mai mică, și pe nesimțite se făcu nevăzută; dar în așa chip, încât — până când s'a putut vedea, își păstră tot mereu forma de cruce... La vederea acestei minuni un simțământ nespus de mirare, de bucurie și de cvlavie cuprinse pe cei vre-o trei mii de privitori... Cu toții deodată ingenunchiară, strigând cu mâinile ridicate la Ceriu: *Trăiască Isus Hristos, trăiască Crucea lui! Lăudă și mărire lui Isus, laudă și mărire Crucii sale sfinte!*

Acest fapt întâmplat înaintea ochilor atâtor martori, a fost adevărit și dovedit în toată forma sa juridică, a fost publicat în gazetele de pe aceea vreme, cu toate amănuntele sale... Este un fapt, ce nici decum nu se poate tăgădui ori trage la îndoială...

Pentru ce a făcut Dumnezeu minunea aceasta înaintea lumii moderne (din zilele acelea)? Ca să arate lumii, că asupra Crucii Domnului Isus Hristos trebuie să-și așintească ochii toți creștinii adevărați, că Sfânta Cruce trebuie cinstită cum se cuvine, și adeseori trebuie să cumpănim tainele Crucii...

Crucii tale ne închinăm, Hristoase, și sfântă învierea ta o lăudăm și o mărîm!

Dumnezeu și Preasfânta Treime.

(Urmare)

Ariu începu a propovădui în biserică din Alexandria, unde era diacon, sub împăratul Maximian, la începutul veacului al patrulea, în vreme ce Sf. Petru, episcopul Alexandriei, era în prinsoare — pentru credința creștinească. — Acest sfânt episcop, Petru al Alexandriei, despărțise și scoase pe nevrednicul diacon din ceata credincioșilor. — Osândit la moarte — din partea lui Maximian, Petru mulțumi lui Dumnezeu, că înainte de a muri, alungase din turma lui Hristos pe acest lup, pe Ariu. — Încă în prinsoare fiind, îl cercetează doi preoți: Achile și Alexandru, cari veniră să se întrepună pentru Ariu, care părea că s'a căit, s'a îndreptat, parându-i rău de rătăcirile lui. Sfântul Mucenic Petru, episcopul Alexandriei, le răspunse că Ariu niciodată nu se va întoarce în sânul Bisericii. — „*Acest nefericit, zise, este încăpăținat în erezie, este mort înaintea lui Dumnezeu. Isus Hristos mi s'a arătat îmbrăcat cu o haină ruptă, și când l'am întrebat despre pricină, mi-a răspuns: Este Ariu, care a sfâșiat sfânta Biserică, tainica mea haină.*”

Îndată-ce Sfântul episcop Petru a suferit moartea de mucenic Ariu și tovarășii lui au început a propovădui blăstematele lor greșeli, și au tulburat Biserica în așa chip, încât a fost trebuință să se convoace un Săbor universal (a toată lumea). — S'a și adunat la Nicea, și cei 318 Episcop din Săbor, sub presidiul trimișilor Papei dela Roma Sf. Silvestru, au osândit pe Ariu cel de afurisită pomenire, afurisind și învățătura sa eretică.

Nefericitul ereziarh a urmat și mai departe cu propovăduirea greșalelor sale împotriva Fiului lui Dumnezeu, dar și în lumea aceasta și-a luat pedeapsa din partea dreptății dumnezeiești. În anul 336 aflându-se în Constantinopol la o adunare numeroasă, dintr'odată se făcu galben ca ceara — în vederea tuturor, simți o spaimă mare și dureri groaznice din lăuntru. Silit să părăsească adunarea se retrase într'o casă, unde muri între cele mai înfricoșate dureri, vărsându-și mai tot sângele — împreună cu o parte din intestinele sale... Pedeapsă

CUMPĂRAȚI

„NOUL TESTAMENT“

tradus și tâlcuit de pălălan
la LIBRĂRIA ASOCIAȚIUNII
Piața Unirii 1

rușinoasă pentru sudălmile sale împotriva persoanei a doua din Preasfânta Treime.

Preasfânta Treime. — Sf. Atanasie. Pe vremea când Ariani combăteau învățătura despre Preasfânta Treime, negând dumnezeirea Cuvântului, Dumnezeu nu părăsi Biserica sa, ci ridică puternici și neînfricați apărători. Cel d'întâi între toți și cel mai vestit a fost *Sfântul Atanasie*, patriarhul din Alexandria. — Provedința dumnezeiască, care l'a orânduit să se lupte împotriva celei mai cumplite erezii, apărută pe atunci și de puterea Împăraților, așezase în Atanasie toate darurile naturei și ale grației (harului), cari să-l facă destoinic întru împlinirea unei slujbe atât de grele.

Născut din părinți evlavioși, Atanasie a fost crescut cu cea mai mare grijă. — Biserica era locul cel mai cercetat din partea lui, și în loc să se joace ca alți copii, el cu o seamă de tovarăși de ai lui — reprezentau ceremoniile și slujbele — pe cari le vedeau împlinindu-le Episcopul și preoții. Sfințit mai târziu întru diacon, însoți pe Episcopul său, Sf. Alexandru, la Săborul din Nicea, unde s'a dăruit prin zelul său și prin darul de a vorbi. — Sfântul Alexandru l'a ales de urmaș al său în anul următor: 326.

Atanasie îndată după ce s'a urcat pe scaunul de Episcop și Patriarh al Alexandriei, respinse pe Arie, care îi ceru să fie primit în Biserică. — De atunci urmașii și tovarășii lui Arie au iscodit împotriva acestui Sfânt Vlădică fel de fel de minciuni, huliri și înșelăciuni, arme folosite în toate veacurile din partea erezicilor împotriva apărătorilor credinții. — Adunară un sabor în Tir, apoi înstăpânindu-se asupra episcopului Arseniu, l'au ascuns în o prinsoare, au câștigat o mână tăiată, și au adus pe Atanasie în Saborul lor. — Aici l'au acuzat că a ucis (omorât) pe Arseniu, și i-a tăiat mâna dreaptă ca să se servească de ea în fapte magice, vrăjitoarești. — *Iată, strigară ei, arătând mâna ce și-au câștigat-o, iată mâna dreaptă a lui Arseniu.* — Spre nenorocul acestor înșelători, Arseniu scăpase preste noapte din temniță, și auzind că se pregătea o cursă împotriva lui Atanasie, alergă la Tir, și în minuta, în care se părea că biruește hulirea și înșelăciunea, intră în adunare, arătându-se întreg și sănătos, cu amândouă mâinile, și rușină pe hulitori.

(Va urma)

Mănăstirea dela Moisei.

(Urmare)

Actul fundțional sună astfel: Noi atât seracii cât și avuții din Moisei, nesiliți de nimenea ci din voia noastră liberă am dat, am statorit și am fundat Sfânta Mănăstire pe care a zidit o în hotarul nostru al Moiseiului protopopol Mihaiu în posesiunea și averea sa strămoseacă a lui (care Mănăstire s'a sfințit și dedicat la Sfânta Maria Mare) și anume dela amiază-zi Valea alba adecă în secătura popească, și pe sălașul Popească am dat Sfintei Mănăstiri, anume din lazul lui Albu Iacob alias Sund pe valea Bisericei în sus cătră mează-zi până la Magura cea mică în vecinetatea lui Onuț Vlașin din Moiseiu, mai incolo peste dâmbul pietros cătră răsărit în Valea neagră unde se împreună dialurile adecă cele două Măgure, în jos de aceea pe apă în jos până la lazul lui Vlașin Djunte, iarăși în jos acea cătră lazul lui Ilie Vlașin și din posesiunea lui Ilie Vlașin iarăși se întoarce în posesiunea lui Alb Iacob alias Sund până la valea porgolat, acolo unde s'a început, și moșia și hotarul acesta sau inconjurul acesta l'am statorit toți nobilii din Moisei dela mic până la mare cu pădurile apele și cu bunurile din acele, cu un cuvânt cu tot folosul lor, că de acum înainte nime nici întrun chip și modru să nu conturbe (donațiunea) și am statorit și am donat (aceste) în comitetul Maramureșul înaintea domnului Petraș Dunca de Șieu, Mihaiu Balea de Ieud Vasiliu Ostaș de Dragomirești, Lupu Boer din Săcel, Georgiu Szaploneczay din Vișeu de mijloc asesori jurați, și iarăși înaintea lui Popa Lupul din Moisei, Nichita Nistor din Săliște, Ionaș Vlad subpretore și înaintea preoților ierașului de sus a comitetului nostru, pe cari i-a adus aicea înduratul Dumnezeu și au fost de față la sfințirea Mănăstirii iar dacă urmașii noștri sau urmașii acelora s'ar afla a conturba donațiunea aceasta a noastră sau ar voi a se opune de câteori ar conturba de atâteaori să poată executa 2000 florinți Comitele suprem al Maramureșului, vicecomitele, protopretorii, Vlădici, Protopopii și posesiunea să rămână în veci a Mănăstirii cu toate foloasele ei. Pentru aceea din aceasta scrisoare a noastră la înclătul Comitet să se scrie document fundajion mai bun (adecă întărit) i mare întărire a lucrului și pentru ca viitoare am stradat ace-

asta scrisoare noi persoanele nobile mai jos scrise ca reprezentanți ai tuturor celor din Moiseiu, anume Pop Lupul (ss) Pop Gheorghe, Vlonga Vasile Vlonga Gheorghe, Vlonga Lupul, Hojda Dumitru, Hojda Ilnat, Tomojaga Gheorghe și Ilie, Vlașin Filip, Koman Petraș, Hojda Ionaș, Koman Gheorghe, alias Kătărama, Pop Iacob. Anno 1672 ziua 12 Noembris.

Astfel au urmat Moiseni — atât seraci cât și avuși — în anul Domnului 1672 cuvintele Sf. Ioan damascen, care zicea: „*Veniți toate neamurile, tot neamul omenesc care locuiți pământul, ori de ce stare și ori de ce etate se fiți. uniți-vă a sărbători Nașterea Bucuriei a toată lumea, cu care deodată s'a născut și fericirea noastră.*”

Bibliografie. A apărut din „Biblioteca Poporală din Gherla”. No. 1. „*Adevărata Biserica a Domnului Nostru Isus Hristos*” de Dr. Victor Bojor. Prețul 15 Lei și 1 Leu porto. No. 2. „*Datorințele creștinești ale bărbaților*” de acelaș autor. No. 3. „*Invățătură creștinească pentru femei*”. Prețul 6 Lei și 1 Leu porto postal. No. 4. „*Invățături pentru tinerii feciori*”. Prețul 6 lei și 1 leu porto postal. No. 5. „*Invățături creștinești pentru fetele fecioare*”. Prețul 6 Lei și 1 Leu porto postal. Se pot procura la Tipografia „Aurora” A. Todoran în Gherla.

A apărut din „Biblioteca Poporală Creștină din Maramureș”. No. 1. „*Marele dar al credinții*” de Părintele dela Bistrița. Prețul 6 Lei și 1 Leu porto. No. 2. „*Mărturisirea sau Spovedania*”. de P. d. B. Prețul 6 Lei și 1 Leu porto postal. — No. 3. *Duminecile* dela Paști până la Rusalii. Invățături și gânduri creștinești asupra sfințelor Evanghelii din aceste Dumineci, pentru folosul sufletesc al poporului binecredincios. Prelucrare de Părintele de sub munți. Prețul 6 Lei și 1 Leu porto. Se pot procura la Librăria Asociațiunei Sighet Piața Unirii No. 25.

A apărut cea mai ieftină carte de rugăciuni pentru pruncii școlari sub titlul: „*Inchinăciunile Creștinului*” Prețul 4 Lei. Se poate comanda la Librăria Asociațiunii maramureșene în Sighet (Piața Unirii 25).

Poșta administrațiunii.

Dsale Grig. Danciu curator în Borșa Cvităm cu mulțumită abonamentul trimis în sumă de Lei 170.

Calendar săptămânal.

11—17 Septembrie 1927.

11. **Dumineca** înainte de Ziua Crucii (Ev. d. Ioan 3. 13.) C. Teodora.
12. Luni. M. Antonom.
13. Marți. M. Corneliu Sutașul.
14. **Miercuri. Inalt. Sf. Cruci.**
15. Joi. M. Nichita.
16. Vineri. M. Eufemia.
17. Sâmbătă. M. Sofia.